

Att. Henriette Oldager
Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

21. august 2020

Vedr. høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven.

Det Dyreetiske Råd har modtaget en henvendelse fra Fødevarestyrelsen dateret d. 29. juni 2020 vedr. høring over udkast til bekendtgørelser udstedt i medfør af dyrevelfærdsloven (J.nr. 2020-15-31-00167). Det Dyreetiske Råd har følgende bemærkninger.

Det Dyreetiske Råd noterer indledningsvis, at hensigten med de foreslåede bekendtgørelser er, sammen med den nye dyrevelfærdslov, at gennemføre en forenkling af lovgivningsstrukturen på dyrevelfærdsområdet. Rådet noterer dog også, at der visse steder samtidig er foreslået ændringer i substansen. Rådet har i indeværende høring udover at forholde sig til de foreslåede ændringer, derfor også peget på yderligere forhold, der efter Rådets vurdering bør justeres samtidig med de allerede foreslåede ændringer af bekendtgørelserne.

Vedr. bekendtgørelserne om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af henholdsvis grise, kvæg og heste, samt bekendtgørelse om aflivning, herunder slagtning, af dyr

I bekendtgørelserne fastsættes, at nødslagtinger undtages fra bestemmelser vedrørende forbud mod slagtning og aflivning af drægtige landbrugsdyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden. Det fremgår imidlertid ikke af bekendtgørelserne, hvordan nødslagtinger skal defineres. Det Dyreetiske Råd foreslår, at dette præciseres i de pågældende bekendtgørelser.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af grise

Det fremgår af høringsmaterialet, at der er indsat en ny bestemmelse for at præcisere, at krav om dokumentation i forbindelse med afsætning af halekuperede grise også gælder mellemhandlere (§ 49, stk. 6). Det Dyreetiske Råd finder, at der er behov for at sikre, at halekupering alene bruges som en nødløsning, hvor andre tiltag til at reducere halebidning har vist sig at være utilstrækkelige. Rådet kan derfor tilslutte sig denne præcisering.

Det fremgår videre af høringsmaterialet, at det i § 52, stk. 2, 3. pkt., foreslås at indsætte en præcisering af, at bedøvelse med boltpistol skal efterfølges af afblødning eller rygmarvsstødning, så det sikres, at grisen dør. Det Dyreetiske Råd kan naturligvis også tilslutte sig dette.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste

Det foreslås i en ny § 3 at fastsætte krav om, at heste skal holdes mindst to sammen. Det Dyreetiske Råd bakker som udgangspunkt op om tiltag, der søger at sikre, at hestes sociale adfærd tilgodeses. Rådet har tidligere udtalt sig om lovkrav om kontakt med artsfæller ved hold af heste, bl.a. i høringssvar til lov om hold af heste (2016)¹. Rådet udtrykte her betænkelighed ved at stille et decideret lovkrav om, at heste opstaldes mindst to sammen, da det kan medføre utilsigtede praktiske problemer. Rådet foreslog i stedet, at der stilles krav om adgang til fold med artsfæller, så hestene på denne måde sikres social kontakt og mulighed for at udfolde social adfærd med andre heste. Rådet vil i indeværende høring gerne gentage denne anbefaling.

Der lægges i indeværende høring op til en overgangsordning for eksisterende hestehold, hvor heste holdes alene, hvilket Rådet kan tilslutte sig. Rådet mener dog, at der også bør tages højde for, hvordan man skal forholde sig, hvis den ene hest dør – fx i forhold til hvor hurtigt, der skal anskaffes en ny hest, og at der bør være en mulighed for at kunne søge dispensation, hvis særlige forhold gør sig gældende i forhold til den enlige hests velfærd.

Det Dyreetiske Råd har ved flere lejligheder (også i ovennævnte høringssvar) peget på, at der kan være behov for gennem lovmæssige tiltag at løfte hesteejernes vidensniveau. Rådet hilser derfor forslaget i § 22 velkomment, hvor det præciseres, at heste skal passes af et tilstrækkeligt antal personer, der har de relevante faglige færdigheder og kvalifikationer og den relevante faglige viden, således at hestene kan passes velfærdsmæssigt forsvarligt.

Endelig kan Det Dyreetiske Råd tilslutte sig de foreslåede bestemmelser i § 33, 3. pkt., og § 34, 2. pkt., som fastsætter, at heste i forbindelse med hhv. halekupering og kastration skal have længerevarende smertebehandling.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg

Der er i § 82, stk. 3, foreslået en tekst, der jf. høringsmaterialet har til hensigt at være en sproglig præcisering af bestemmelsen om antal køer pr. ædeplads i staldafsnit, hvor der er køer, der har kælvet inden for de sidste 12 dage, med hensyn til ædeplads for de af køerne, der ikke har kælvet inden for de sidste 12 dage.

Det Dyreetiske Råd finder bestemmelsen (sammenholdt med § 82, stk. 1 og 2) uklar i forhold til, hvilken belægningsgrad, der gælder, når køer, der har kælvet inden for de sidste 12 dage, holdes sammen med køer, der ikke har. Management er her en afgørende faktor, og Rådet efterlyser en klarere beskrivelse af, hvordan dette skal udregnes og håndteres i praksis.

§ 82, stk. 2, viderefører desuden en henvisning til reetablering af malkekoens fysiologiske balance. Så vidt Det Dyreetiske Råd er orienteret, er dette ikke klart defineret, og Rådet anbefaler derfor et mere præcist mål.

I kapitel 6 med særlige bestemmelser for ungdyr, som er afkom af malkekvæg, nævnes flere gange køer og malkekvæg. Rådet antager, at dette er en fejl.

Vedr. bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde

I §§ 7-9 fastsættes regler for halekupering af hunde. Reglerne for hunde, der halekuperes af veterinære grunde er adskilt fra regler for de hunderacer, der er undtaget fra det generelle forbud mod halekupering. I begge tilfælde synes det imidlertid at gælde, at halekuperingen skal foretages af en dyrlæge, og at der skal anvendes bedøvelse (de tilladte racer undtages ikke fra kravet om bedøvelse i § 8). Rådet mener, at paragrafferne med fordel kan omstruktureres, så det fremgår klart, at ved halekupering af hunde gælder disse krav, uanset årsag til undtagelsen fra det generelle forbud.

Det Dyreetiske Råd kan tilslutte sig, at tidskravet om mindst 30 minutters motion og frisk luft mindst to gange dagligt (§ 46, stk. 1), udvides fra kun at gælde for motion på lufteture til også at gælde motion på udearealer. Rådet kan ligeledes tilslutte sig, at dette krav ikke kan opfyldes af en evt. fri adgang til en løbegård (§ 46, stk. 2), da et større og beriget areal/en luftetur i højere grad sikrer kvaliteten af hundens motion end blot adgang til en løbegård. Rådet savner dog klarere definitioner af, hvad der adskiller en "løbegård" fra et "udeareal" og anbefaler, at dette tilføjes bekendtgørelsen, så der ikke opstår tvivl om, hvilke forhold der er tilstrækkelige for at opfylde kravet i § 46, stk. 1.

Det Dyreetiske Råd finder i øvrigt, at bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde fremstår forældet og i flere tilfælde er upræcis. Dette bliver særlig tydeligt, når bekendtgørelsen som i forbindelse med indeværende høring læses sideløbende med bekendtgørelser for hold af andre dyrearter.

Det Dyreetiske Råd vil derfor anbefale, at bekendtgørelsen revideres, så den fremstår fagligt opdateret og med en detaljeringsgrad på linje med de øvrige artsspecifikke bekendtgørelser. Det gælder fx i forhold til:

- § 2 om opbinding af hunde: at hunden ikke "til stadighed" må være opbundet er upræcis. Her kan fx anføres et maksimalt antal timer i døgnet, hvor hunden må holdes bundet, og at det kun er tilladt i begrænsede perioder, dvs. at det ikke må have karakter af at være en permanent måde at holde hunden på.
- § 4, stk. 3, om brug af halsbånd med tappe på indersiden: der findes i dag andre og mere effektive måder at kontrollere hunde på, fx grimer og seler, og som ikke virker gennem at påføre hunden smerte. Tilladelse til brug af de pågældende halsbånd synes derfor forældet, og de bør forbydes.
- § 11, stk. 2, om bedøvelse ved kastration: her bør også stilles krav om smertebehandling under og efter indgrebet.
- § 16, stk. 1, om vagthundes opholdsrum: her står at opholdsrummet skal tilgodese hundens behov for bevægelse og naturlig udfoldelse. Det bør præciseres, hvad der skal til for at opnå dette, fx svarende til krav til erhvervsmæssigt hundehold, bl.a. til plads, luftning, og menneskelig kontakt ud over tilsyn osv.
- § 23 om dyrlægetilsyn: værdien af tilsynet vil blive understøttet af mere præcise krav at bygge tilsynet på.
- § 45, stk. 1 og 2, og § 46, stk. 3, om opholdsrum og udearealer ved erhvervsmæssigt hold af hunde: her nævnes bl.a. krav om et beriget miljø med legeredskaber, men det præciseres ikke, hvilke redskaber der giver en sådan berigelse. Redskaber, der blot ligger på gulvet/jorden, har kun begrænset effekt, og der bør derfor anføres, at redskaberne skal kunne stimulere hunden mentalt. Miljøet kan i øvrigt beriges på

andre måder end med legeredskaber, fx duftspor, fødesøgning og social kontakt, hvilket også bør fremgå.

Ovenstående skal ikke ses som en udtømmende liste over punkter med behov for revision. Hensigten er blot at give eksempler til illustration af, hvorfor bekendtgørelsen fremstår forældet og upræcis. Det Dyreetiske Råd håber, at dette kan tjene som inspiration til at igangsætte en grundig revision af reglerne for hold af hunde.

Vedr. bekendtgørelse om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.

Bekendtgørelsesudkastet lægger op til med overgangsordninger at forbyde hold og fremvisning af elefanter, søløver og zebraer i cirkus (bilag 1, jf. § 4, samt § 57, § 58, stk. 1 og § 59, stk. 1.).

Det Dyreetiske Råd har ikke i forbindelse med indeværende høring drøftet, hvorvidt der bør være et forbud mod hold og fremvisning af de nævnte dyr i cirkus eller ej. Rådet har tidligere udtalt sig om hold og fremvisning af dyr i cirkus i høringssvar i 2003² og 2008³, og Rådet har efter anmodning fra miljø- og fødevareministeren afgivet en udtalelse om dyreetiske og dyrevelfærdsmæssige overvejelser i forbindelse med omplacering af vilde dyr, der har været holdt i cirkus (2018)⁴. Rådet pegede i udtalelsen bl.a. på, at det ved indførelsen af et forbud mod vilde dyr i cirkus er vigtigt at tillade en tilstrækkelig overgangsordning til at kunne sikre en ansvarlig afhændelse af dyrene. Rådet kan på den baggrund som udgangspunkt tilslutte sig de foreslåede overgangsperioder. Rådet ser dog ikke nødvendigheden af en overgangsordning for elefanter, da de danske cirkuselefanter allerede er afhændet. Rådet sætter samtidig spørgsmålstegn ved nødvendigheden af en femårig overgangsperiode for zebraer og søløver. Disse dyr kan relativt nemt afhændes, hvis det skønnes at være den bedste løsning, når de ikke må fremvises på turné.

Med venlig hilsen,

Stine B. Christiansen
Sekretariatsleder

¹ Høringssvar af 16. juni 2016 til høring om forslag til lov om ændring af lov om hold af heste:
<https://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/hoeringssvar-om-hesteloven-2016/>

² Høringssvar af 12. september 2003 til høring om Rådet vedrørende hold af særlige dyrs udtalelse af 21. juli 2003 om fremvisning af vilde dyr i cirkus m.v.:
<https://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/hoeringssvar-om-dyr-i-cirkus-2003/>

³ Høringssvar af 2. december 2008 til høring over rapport om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v.:
<http://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/hoeringssvar-om-dyr-i-cirkus2008/>

⁴ Udtalelse om dyreetiske og dyrevelfærdsmæssige overvejelser i forbindelse med omplacering af vilde dyr, der har været holdt i cirkus (2018).
<https://detdyreetiskeraad.dk/udtalelser/udtalelse/pub/hent-fil/publication/udtalelse-om-omplacering-af-vilde-cirkusdyr-2018/>